

عنوان مقاله:

ظهور و افول کشاورزی صنعتی در عصر رضاشاه ۱۳۰۹ تا ۱۳۱۶

محل انتشار:

دوفصلنامه تاریخ ایران، دوره 9، شماره 1 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسنده:

سید حسن شجاعی دیوکلائی - دانشگاه مازندران

خلاصه مقاله:

اقتصاد کشاورزی ایران در دوره قاجار در پی ادغام در مناسبات بازاری جهانی نظام سرمایه‌داری از شیوه‌تولید معیشتی به شیوه‌تولید تجاری تغییر کارکرد داد. تجاری شدن شیوه‌تولید کشاورزی در ایران که سرنوشت محتوم اقتصادی بسیاری از جوامع توسعه‌نیافته بود طی سال‌های ۱۳۰۹ تا ۱۳۱۶ دچار وقفه شد. این وقفه ناشی از تغییر شیوه‌تولید کشاورزی ایران از کشاورزی تجاری به کشاورزی صنعتی بود. بدین ترتیب اقتصاد کشاورزی ایران برای نخستین بار طی سال‌های ۱۳۰۹ تا ۱۳۱۶ شاهد ظهور و افول شیوه‌تولیدی جدیدی بود که از می‌توان به عنوان کشاورزی صنعتی نام برد. بر این اساس مقاله پیش‌رو در صدد است تا با استفاده از روش تاریخی و با بکارگیری اسناد و مدارک آرشیوی و روزنامه‌ها و مجلات عصر پهلوی اول به بررسی چرایی چگونگی ظهور و افول کشاورزی صنعتی در سال‌های ۱۳۰۹ تا ۱۳۱۶ بپردازد. دستاوردهای این پژوهش نشان می‌دهد که گرایش حکومت به ایجاد صنایع ماشینی جهت تولید کالاهای مصرفی موجبات ظهور کشاورزی صنعتی با هدف توسعه کشت مواد اولیه کشاورزی مورد نیاز صنایع مانند چغندر، چای، پنبه و توتون گردید. افول کشاورزی صنعتی نیز نتیجه الزام ایران به صدور مواد اولیه کشاورزی مورد نیاز صنایع آلمان‌نازی در پی انعقاد پروتکل‌های محرمانه مبادلات تجاری میان دو کشور بود.

کلمات کلیدی:

اقتصاد، مواد اولیه کشاورزی، کشاورزی صنعتی، عصر رضاشاه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1300203>

